

УДК 621.326

Баранникова А. – ст. гр. Екологія/М

Маріупольський державний університет

МІСЦЕ І РОЛЬ ВОДНИХ РЕСУРСІВ В ГОСПОДАРСТВІ КРАЇНИ

Науковий керівник: к.х.н, доц. Пастернак О. М.

Barannykova A.

Mariupol State University

PLACE AND ROLE WATER RESOURCES IN THE ECONOMY

Supervisor: assoc. prof. Pasternak E.

Ключові слова: водні ресурси, промисловість.

Keywords: water resources, industry.

Вода – це один із найголовніших природних ресурсів людства, без якого неможливо уявити життя. Сьогодні все більше уваги приділяється проблемам, які пов'язані з водними ресурсами. На планеті з кожним роком стає все менше ресурсів, придатних до використання людиною у побутових цілях, все частіше людство стикається з проблемою забезпечення якісною питною водою. Погіршення якості води відбувається внаслідок збільшення потреб у воді в побутових та промислових цілях. Промислове виробництво є дуже водоемким та в результаті їхньої діяльності у водні об'єкти потрапляє велика кількість забруднюючих речовин. Тому питання про стан та екологічні проблеми водних ресурсів у промислових регіонах є дуже актуальним. Всі ці питання вже давно хвилюють наукове суспільство, тому що з втратою якості водних ресурсів буде спостерігатися різке погіршення здоров'я населення, що становить серйозну загрозу для людства.

Мета роботи полягає у дослідженні ролі водних ресурсів у забезпеченні господарських потреб та визначенні впливу промисловості на стан водних ресурсів України.

Водні ресурси являють собою частину природних запасів води, яка безпосередньо бере участь або може брати участь в суспільному виробництві в конкретних історичних умовах при певному розвитку продуктивних сил. Це визначення характеризує водні ресурси не тільки як природне явище, але і як соціально-економічну категорію, яка тісно пов'язана з рівнем розвитку людського суспільства [1].

Цінність і значення води для розвитку господарства, забезпечення виробничих процесів і населених пунктів, її роль в розміщенні виробництва не викликає сумнівів.

Зараз вода виконує ряд важливих функцій:

- питне і побутове водопостачання населення і населених пунктів;
- виробництво продовольчої продукції;
- виробництво електроенергії та промислової продукції;
- забезпечення комунікативних функцій (водний транспорт);
- задоволення санітарно-гігієнічних потреб.

В Україні сформовані потужні народногосподарські комплекси металургійної, машинобудівної, легкої, харчової та інших галузей. Широкий розвиток отримали сільськогосподарське виробництво, будівництво, транспорт, зв'язок. Найбільші обсяги води використовуються в Степовому регіоні – 37-42% загального обсягу, особливо в

Дніпропетровській, Запорізькій і Донецькій областях, де зосереджені великі промислові підприємства і розвинена експлуатація меліоративних систем.

Всі види водопостачання поділяють на дві категорії. До першої відносяться галузі, де користування водою пов'язано з вилученням з річок, озер, водосховищ (промисловість, комунальне господарство, сільськогосподарське зрошення). В такому випадку частина води з тієї, яка надходить, втрачається, ставши частиною промислової і сільськогосподарської продукції, інші - випаровується. До другої категорії відносяться галузі, які для виконання своїх виробничих завдань користуються виключно водними ресурсами [2].

Використання величезної кількості води промисловістю є однією з основних причин виникнення проблеми забезпечення людства чистою прісною водою. Пояснюється це передусім виключно високими в багатьох країнах темпами зростання промислового водокористування в останні 20-40 років, що зумовлено бурхливим розвитком найбільш водоемких галузей промисловості – теплоенергетики (включаючи атомні станції), нафтохімічної (особливо виробництво штучних волокон), целюлозно-паперової, на потреби яких витрачається 80-90% усіх вод, що використовуються промисловістю. З промисловим водокористуванням пов'язане надходження у водотоки і водойми величезної кількості забруднених стічних вод, що призводить до якісного виснаження водних ресурсів. Інтенсивне використання вод тепловими й атомними електростанціями супроводжується скиданням у водні об'єкти значної кількості підігрітих на 8-12°C відпрацьованих вод, що порушує їх природний термічний режим і призводить до теплового забруднення [3].

Вплив промисловості на водні ресурси пов'язаний не тільки зі збільшенням промислового водокористування і скиданням великої кількості стічних вод, а й зі зміною умов формування стоку річок у результаті гірських виробок, спорудження на водозборах промислових об'єктів і великих водозаборів підземних вод. Гірські виробки і забори води із підземних вод призводять до зниження рівнів ґрунтових вод й утворення депресійних лійок на площах, які інколи досягають тисяч квадратних кілометрів, що впливає на кругообіг природних вод у річкових басейнах [4].

Отже, значення водних ресурсів у житті та господарській діяльності людини дуже велике і збільшуватиметься з подальшим розвитком продуктивних сил. Проте проблему водозабезпечення зумовлює не стільки збільшення кількості використовуваної води, скільки зростання кількості стічних вод. Згідно із сучасними оцінками, людство скидає у водойми й водотоки щорічно понад 500 км³ промислових і комунальних стоків. Їх нейтралізація вимагає (залежно від ступеня очистки) 5-12-кратного розбавлення природною чистою водою. Тому людству загрожує не нестача води взагалі, а нестача чистої прісної води, не кількісне, а якісне виснаження водних ресурсів.

Література:

1. Зінь Е. А. Регіональна економіка: підруч. / Е. А. Зінь. – К.: «Професіонал», 2007. – 528 с.
2. Войцицький А. П. Техноекологія: підруч. / А. П. Войцицький, В. П. Дубровський, В. М. Боголюбов. – К.: Аграрна освіта, 2009. – 533 с.
3. Основні шляхи захисту водних ресурсів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://100pudov.com.ua/referat/54/3651>
4. Значення водних ресурсів і проблеми водозабезпечення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kazedu.kz/referat/169123/1>